

**Iosephi Vicecomitis Ambrosiani Collegii Doctoris
Observationes Ecclesiasticæ In quo [!] de Antiquis
Baptismi Ritibus, ac Cæremonijs agitur**

Visconti, Giuseppe

Parisii, 1618

Cap. 39. Vnctionem oleo olina peracta[m] fuisse, & quibus de causis,
rurfus oleum consecratum fuisse, ac eius vsum ad catechsim spectasse:
vbi breuiter de consecrationis ritibus, & ad eam ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-64585](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-64585)

Vnctionem oleo oliua peractam fuisse, & quibus
causis; rursus oleum consecratum fuisse, ac
sum ad catechesim spectasse: Vbi breuiter
de consecrationis ritibus, & ad
eam pertinentibus.

C A P. XXXIX.

Vnctio fie-
bat oleo o-
liua, & cur.

Verum si materia spectetur, vnctio
oliuae fiebat, vt pax, quam homines
Deo inibant, declararetur. quae duo
intelligentur, cum loca, quae ad materiam
oliuae significationem pertinent, explican-
tur. Ordo enim Romanus de Ioue dicit
nedictionem olei Ambrosianam referre
vt doleat, se telis beatae huius propugnatae
Etum, & pacis oleo verusti furoris comprimi-
bias ingemiscat. & Ioannes Damascenus
orthod. fid. cap. 10. oleum ideo ad baptis-
mum, quia vnctionem nostram designat, Cle-
mentis nos efficit, ac Dei misericordiam per spiritum
nobis pollicetur. nam & columba eis, qui salu-
incolmes a diluuisio euaserunt, olei ramum
Quare patet, vnctionis oleum ex oliua
sum fuisse. secus nec pacis oleum ab Ordine
mano vocatum esset: nec cum olei ramo, qui
ex dira totius orbis eluisione emeris collatus
attulerat, merito comparari potuisset. Quod
cum in Ordine Romano, pacis oleo, legitur
& apud Ioannem Damascenum scriptum
Dei misericordiam per spiritum sanctum nobis
licetur: ex his etiam perspicitur, vnctionem

nam nobiscum misericordiam, & pacem significasse: quemadmodum & alia scriptorum testimonia, quæ ex profana historia peti possunt, clarissimè demonstrant. Immo, si Joannis Damasceni verba perpendantur, hanc quoque materiam ab oliuæ ramo, qui post inundantiam vniuersæ terræ inundationem à columba delatus est, quasi figura expressam fuisse, constabit. Neque tamen vñtionis oleum ex sola nature vi locum in baptismo habuit: sed ei consecrationis ritus additus erat: sicut perpetua sanctorum Patrum traditione confirmatum est. Hoc enim demonstrasse videtur non solum Author Constitut. Apostol. Clemens Romanus, Dionysius Areopagita, Gregorius Magnus, Ioannes Moscus, Albinus Flaccus, & Berno Augiensis locis superius allatis: sed etiam Basilius Magnus lib. de Spir. sanc. cap. 17. vbi inquit: *consecramus aquam baptismatis, & oleum vñtionis, atque ipsum ad eò baptizandum. sed quibusnam ex scripturis? num ex silentio prodita, & mystica, siue arcana traditione? ipsam porro olei vñtionem quanam scripta docuit doctrina?* &c. quæ Basilij autoritas tantò magis rem propositam stabilit, quantò hunc ipsum baptismatis ritum, aliosque illic copiosè recitatos, ad dogmatis de Spiritus sancti diuinitate, tunc in controuersia positi, confirmationem vehementius valere, arbitrabatur. quos certe Basilius ille tanquam ex Apostolorum traditione profectos, ad Eunomij hæresim repellendam, minimè in aciem produxisset, nisi omnibus certi, & persuasissimi fuissent.

C c ij

Figura vñtionis olei ex oliuæ ramis expressa.

Vñtionis oleum eò consecratum, erat.

Atque id etiam ex Ordine Romano
 possumus, qui tit. de die Iou. Sanc. olei
 nem ita prosequitur: incipit exorcismus
 Ungendi sunt catechumeni. descendente
 pulla cum chrismare, statim alia cum oleo cate-
 chorum cooperta ascendat, sicut prior, Nique
 piscopum, & halat in ipsam ter, sicut in prior
 tacite, ordine quo in supra delatam. Et in prior
 eiat ei exorcismus, & benedicat eam, qui
 lectionem: exorcismus olei catechumenorum
 te creatura olei in nomine Dei patris omnipotens
 in nomine Iesu Christi, & Spiritus Sancti, in
 inuocatione trine potestatis, atque vnus quisque
 zatis, omnis nequissima Virtus aduersarij, om-
 ueterata malitia Diaboli, omnis uoluptas
 omne confusum, & cecum phantasma eras
 & effugetur, & discedat a creatura hominis
 Utilitatem hominum constituta, ut fiat haec
 diuinis sacramentis purificata, in adoptionem
 & Spiritus eius, qui ex eo ungi debent in rem
 omnium peccatorum, ut efficiantur eorum
 ad omnem gratiam spiritalem accipiendam
 ficata, per eundem Dominum nostrum, & c.
 catur, Dominus uobiscum. Resp. Et cum
 tuo. Oremus. Deus incrementorum omnium,
 fectum spiritualium munerator, qui uirtutes
 sancti tui imbecillium mentium rudimenta
 mas, te oramus Domine, ut uenturis ad bea-
 nerationis lauacrum, tribuas per uenturam
 creature purgationem mentis, & corporis, ut
 illis aduersantium spirituum inhaerere in
 tactum sanctificati olei huius abscedant. Nulli
 ritibus nequitijs locus, nulla insidantijs

... licentia relinquatur: sed venientibus ad fi-
dem seruis tuis, & sancti Spiritus tui operatione
mandandis, sic vntionis huius preparatio utilis ad
salutem, quam etiam cœlestis regenerationis natiui-
tate in sacramento sunt baptismatis adepturi. Tunc
Dominus Episcopus, & qui iuxta eum sunt, saluent
eam, & descendat per ordinem, sicut altera, & dese-
ndatur omnibus ad salutandum. Et Pontifex descen-
dat in sacrarium, mandans presbyteris, quod volue-
rit. Tunc crisma nouum misceatur cum veteri, si quid
residuum fuerit. Similiter & oleum, & ita diuida-
tur per presbyteros. Haecenus Ordo: ex quo plu-
ra verba transcripsi, vt à veterum rituum stu-
diosis gratiam inirent, octo enim colliguntur,
ad perfectam vntionis cognitionem maxime
necessaria primum est, oleum die anniuersa-
rio, quo Christus Eucharistiæ pabulum insti-
tuit, consecratum esse: secundum consecran-
di munus ad Episcopos spectasse: tertium, con-
secrationis ministrum in chrismatism ampullam
spiritum impulisse: quartum, post consecra-
tionem, ab Episcopo, & reliquis salutari esse:
quintum, nouum oleum cum veteri misce-
ritum fuisse: sextum, presbyteris in Ecclesia
primaria ad singulorum vsus diuisum esse: sep-
timum, in vitreo, vel digniori vase deceter ob-
structo seruari consueuisse: octauum, in cate-
chumenorum caeremoniis numerandum esse.
quorum secundum, etiam ex Constitut. Apo-
stol. colligi potest. lib. 7. cap. 43. cum dicitur:
medicatur hoc oleum ab Episcopo in remissionem pec-
catorum: sic enim inuocat Deum, vt sanctificet oleum
in nomine Domini Iesu Christi, & tribuet ei gratiam

Vntionis
oleum cõ-
secratur
Ioue Sancti
Consecra-
di munus
ad Episcopum
pertinebat.
In Consecra-
tione E-
piscopus
spiritu im-
pellebat in
ampullam.
Post con-
secrationem
salutabatur
ab Episco-
po, & reli-
quis.
Nouum
vntionis
oleum cum
veteri mis-
cebatur, di-
uidebatur.
presbyteris
ad singulo-
rum vsus, &
in vase dig-
no seruaba-
tur.
Vntio ad
catechesin
pertinebat.

spiritalem, &c. Octauū S. August. tractatū
 Euang. Ioan. Bedæ in cap. 11. Ioan. & Bedæ
 Augiensis lib. 7. de Eccl. Offic. c. 12. autem
 confirmatur; primum verò, tertium, quartum,
 quintum, sextum, & septimum, reliquæ
 adhuc obseruantur; sicut in Actis Ecclesiæ
 diolanensis, & Sacramentorio Ambrosiano
 gere possumus. præcipuè autem olei distri-
 tionis mentio fit à Beroldo de cœn. Dicitur
 inquit: *implero officio secundum morem, ut
 parentur à ministris duæ ampullæ cum oleo,
 oleū chrismale altera ad oleum catechumenorum
 altera ad oleum infirmorum, &c. Similiter autem
 recipiat duobus notariis, ut chrisma, & oleum
 na reuerentia distribuant.* Ex quibus vetera
 clesie Ambrosianæ consuetudinè conser-
 uari, & distribuendi olei anniuersaria Iom-
 feria, quispiam intelligere potest. Verum
 olei consecrandi ritus ad perfectam huius
 unctionis cognitionem pertinere videntur
 ritusque eorum, de quibus Author Ordina-
 mani ibi mentionem fecit, eiusdem, et
 rum testimoniis confirmabo; & si quæ
 prætermissi fuerint, huc adducam: ne quæ
 catechumenorum unctione lectores at-
 tentione considerent. In primis igitur oleum quinta
 domadæ sanctioris feria consecratum
 tradit idem Author ibidem sæpius, & quæ
 que de Diuinis, siuè Ecclesiasticis
 scripserunt: cum illius diei ceremonie
 quæntur. in quorum testimoniis asserunt
 giorem esse, superuacaneum est: cum legi-
 tibus in promptu sint. Deinde ministris

Moris di-
 striuendi
 olei bap-
 tismalis
 sancto an-
 tiquitas.

Oleum ca-
 techume-
 norum feria
 quinta heb-
 domadæ
 sanctæ cō-
 secratur.

olei ampullam halitum efflasse, constat ex S. Gregorio, qui lib. sacrament. de fer. 5. in Cœna Dom. ait: *benedicit ampullam olei, ordine quo supra declaratum est: & similiter halat in ipsa.* ipsius verò salutationis, & distributionis licet nusquam alibi expressa mentio fiat: tamen, cum S. Gregorius, Amalarius, & Rupertus, salutandi, & distribuendi chrismatis ritum aperte docuerint: & postmodum consecrandi olei ceremonias subiungentes, eas cum chrismatis consecratione conferant, dubitare non possumus, quin ex ipsorum sententia salutandi olei, & eiusdem distribuendi consuetudo viguerit. quod autem ad olei ampullam pertinet, multa scitu dignissima afferri possunt: velut, eam nascens Ecclesiæ initio vitream fuisse: sicut tractatu de confirmationis ritibus, & Missæ ceremoniis declarabitur: cum chrismatis ampullam, & sacra vasa explicare aggrediar: serica albi coloris sindone operiri consueuisse: vt apud Ordinem Romanum de Diuin. Offic. in die Iou. Sanc. tit. de præfatione exorcismi chrismatis olei scriptum est: *descendente ampulla cum chrismate, statim alia cum oleo catechumenorum cooperta, ascendat, sicut prior:* & rursus ibidem tit. de consecratione principalis chrismatis: *tunc duo acolyti accipientes illas duas ampullas, quæ ad chrisma, & ad oleum catechumenorum consecrari debent, inuolutas cum sindonibus de albo serico, &c. ac demum, cum ab Episcopo consecraretur, eam duodecim presbyteros, candelabra, cruces, thuribula, & sacri Euangelij codicem circumsterisse.* de quo Author eiusdem

Halitus Episcopi in olei ampullam, dum illud consecrabat.

Olei catechumenorum salutandi, & distribuendi antiquitas.

Ampulla, in qua oleum continebatur, vitrea erat.

Olei ampulla, serica albi coloris sindone operiebatur.

Olei ampullæ duodecim presbyteri, candelabra, cruces, thuribula, & Euangelium circumstant.

Ordinis Romani titulo eodem de consecratione principalis chrismatis sic ait : *hinc, & inde eadem candelabra, & cuncta tribula, atque Evangelium, necnon & predicti decem presbyteri, testes, & adiutores eiusdem story.* Quamvis enim titulus, de sola chrismatis consecratione sermonem esse, significat, tamen etiam olei consecrandi caeremoniam eodem explicari, ex ipsomet Ordine conuenit, què his, quorum Ordo loco supra citatum minit, alia superaddere est animus. non enim, ante olei consecrationem, solent reorum, & thuris pompa supplicationum, mos erat : scribente eiusdem Ordinis thore ibidem : *precedant, & ordinentur presbyteri, & predicti clerici rite, & ordinati, ut primum ambulent duo acolythi, cum candelis & ardentibus cereis : post portentur duo thuribula cum incenso : verum etiam, si veterum monumenta peruoluere velimus, catechumenorum oleum submissa voce, & in loco edito consecretur, reperiemus, quorum primum à S. Gregorio lib. sacra. de fer. s. in cetero significatum est his verbis : *benedicitur ampulla olei, ordine quo supra declaratum est. & simul latet in ipsa, sed tacite eam benedicat.* alterum apud Authorè Ordinis Romani legere possumus de Diuin. Offic. in die Iou. sanc. tit. de consecratione exorcismi chrismatis olei, cum hoc factu, summo honore procuratur, usque ad ampullam ascendat, & iterum descendat, et honorifice ad locum suum redeant. ibi enim chrismatis, & olei ampullis Author loquitur*

Supplicatio
cū cereis,
& thure ante
olei consecratione
in vfu.
Catechu-
menorum
oleū sub-
missa voce,
& in loco
edito con-
secratur.

que ad Episcopum deferendę erant. quare,
cum eas consecrationis causa ascendisse dicat,
in loco edito consecratas fuisse, necesse est.
Præterea sacros exorcismos, statasque preca-
tiones, quę in olei consecratione adhibeban-
tur: tum quod ex pluribus allatis testimoniis
colligi possunt, tum etiam quia nunc eadem
inviolatę seruantur: vt de illis dubitare nemi-
niliceat. Æthiopum etiam morem, post olei
consecrationem, Deo gratias agendi missum
faciam; ne in singulari eius nationis ritu, de
quo, præter Ordinem baptismi secundum v-
sum ipsorum, nulla veterum scriptorum au-
thoritas existit, diu immoratus esse videar.
Quare hanc totam olei consecrandi consue-
tudinem vna obseruatione concludam, mihi
quidem adscribendum facili, lectori autem ad-
sciendum iucunda. ea est, consecrationis mi-
nistrum ad Solem Orientem spectasse, Cuius
illustre testimonium præbent illa Ordinis Ro-
mani verba de Diuin. Offic. in die Iou. sanc-
tissimis ad Orientem versis. & paulo post: con-
uertat se ad Orientem, quę de chrisimatis, & olei
consecratione dicta esse, legentibus patet. cau-
sa vero, cur ita fieret, quia cum ritu ad eandem
regionem fidei profitendę, baptismi cele-
brandi, & similia conuenit, ex iis locis desu-
mes, quę ad hanc quæstionem pertinebunt.

Exorcis-
mus, & sta-
tę preca-
tiones in
olei conse-
cracione.
Æthiopes,
post olei
consecra-
tionem
Deo gra-
tias agunt.

Consecra-
tionis mi-
nister ad
solē Orien-
tem specta-
bat.

Cur mini-
ster ad Ori-
entem spe-
ctaret.